

зерна з використанням світового досвіду та урахуванням специфіки української економіки. Адже для задоволення внутрішніх та зовнішніх потреб держави у зерні необхідним є нарощування в Україні обсягів виробництва зерна до щонайменше 58 млн. тонн.

Література.

1. Грідін О.В. Стан та перспективи розвитку вітчизняного зерновиробництва в умовах вступу до СОТ / О.В. Грідін // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ. – 2007. – Вип. 50. – С. 81-86.

2. Грідін О.В. Світовий ринок зерна: стан, проблеми та перспективи розвитку / О.В. Грідін // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка та менеджмент». – 2008. - Випуск 8/1, (31), – С. 75-78.

Науковий керівник – к.е.н., доцент Шибасва Н.В.

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА СЕЛА

**Долбіна І.Ю., студент,
Харківська державна зооветеринарна академія**

Державна підтримка повинна базуватися на створенні економічних, правових, соціальних та інших умов, які б забезпечували галузь необхідними матеріалами й фінансовими ресурсами для розширеного відтворення виробництва. Сьогодні в умовах фінансової кризи значно зростає значення другої складової фінансового забезпечення – державного фінансування, яке в останні роки суттєво зменшується. Це викликано: з одного боку – різноманітністю форм власності серед аграрних виробників, з іншого – вимогами скорочення витрат на підтримку вітчизняних товаровиробників у зв'язку зі вступом України до СОТ.

До зазначеної проблеми неодноразово зверталися у своїх працях вчені-аграрники та фахівці галузі: П.Т.Саблук., Дем'яненко М.Я., Андрійчук В.Г. та багато інших.

Для вирішення проблеми сільськогосподарським підприємствам необхідно створити на ринку економічні умови, які б сприяли формуванню в достатніх обсягах власних коштів за рахунок одержання прибутку, забезпечували вільний доступ до кредитних ресурсів, коштів інвесторів.

Провідна роль у формуванні власних фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств належить державній фінансовій

підтримці. У 1991 році з усіх джерел фінансування на капіталовкладення в сільське господарство було спрямовано 15,7 млрд. крб., у тому числі виробничого призначення – 11,25 млрд., з них кошти державного бюджету – 2,3 млрд. крб. У структурі джерел фінансових ресурсів у 1991 році власні кошти становили 56,7%, з них прибуток – 49,1%; бюджетні кошти – 11,8%, банківські кредити – 16,1%. [3] На початковому етапі реформ сільськогосподарські підприємства мали достатньо коштів для розширеного відтворення аграрного виробництва з рівнем рентабельності близько 40% і забезпечення належних умов праці та проживання на селі. За період становлення державності України фінансова підтримка аграрної сфери була обмеженою, непослідовною і навіть не забезпечувала паритетності у міжгалузевому товарообміні. За всі попередні роки так і не вдалось досягти рівня фінансової підтримки сільського господарства початкового періоду реформ. У пік реформ галузь була позбавлена належної державної фінансової підтримки. Це призвело до втрати більшістю сільськогосподарських підприємств власних фінансових ресурсів та обмежило доступ до зовнішніх джерел фінансування. Як наслідок, у 1998 році збитковими майже 92% сільськогосподарських підприємств, а пошук нетрадиційних шляхів підтримки призвів до того, що переважна частина державних фінансових ресурсів стала надходити через податкові механізми або ж у вигляді реструктуризації заборгованості.[1]

Доцільність підтримки сільського господарства в Україні визнана на законодавчому рівні. Спочатку був прийнятий Закон України «Про пріоритетність соціального розвитку села та агропромислового комплексу в народному господарстві», пізніше закони - « Про стимулювання розвитку сільського господарства на період 2001 - 2004 рік » та « Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015року »,якими встановлені певні нормативи й механізми фінансування сільського господарства з державного бюджету.

Проте, в ході ринкових перетворень сільське господарство України лишилося державної опіки та адекватної новим умовам господарюванням фінансової підтримки для забезпечення прибуткової виробничої діяльності й утримання наявної соціальної інфраструктури села. Нині більшість сільськогосподарських підприємств забезпечені власними фінансовими ресурсами в межах 13%, тоді як на початку 90-х років вони становили 57-62% їхньої потреби.

Починаючи з 2005 року, державна фінансова підтримка стала більш відчутною. За всіма джерелами селу надійшло майже 10 млрд. грн., у тому числі за рахунок державного бюджету – понад 6 млрд. грн.

у 2007 році загальний обсяг становив 13,6 млрд. грн., або зріс порівняно з 2001- у 4,5 рази, в тому числі бюджетна підтримка – майже у 13,3 рази, хоча водночас, в розрахунку на 1 га землі в обробітку загальний показник підтримки в Україні, навіть у 2006-2007 роках, був значно нижчим за підтримку у розвинутих країнах.[2]

За умов, що склалися на аграрному ринку, майже вся сума державної фінансової підтримки «проїдається» внаслідок диспаритету цін та самоусунення держави від функцій економічного і грошово - кредитного регулювання.

За розрахунками, нині для забезпечення подальшого економічного і соціального розвитку села середньорічна мінімальна потреба в державній підтримці становить близько 12,5 млрд. грн., у тому числі сільськогосподарського виробництва – 10,0 млрд. грн., що може забезпечити паритетність у міжгалузевому товарообміні.[2].

Щорічно підприємства аграрного сектору із диспаритету цін втрачають понад 15 млрд. грн. прибутку. Передусім страждають середні й дрібні сільськогосподарські підприємства. Зниження ввізних тарифів з одночасним збільшенням квот на імпорт продукції призведе до СОТ конкурентоспроможності продовольства та ще більшої втрати власних ринків.

Таким чином для реалізації мети й основних завдань державної сільськогосподарським удосконалити існуючу нормативно-правову базу. Для цього необхідно прийняти закони України, які б гарантували державну підтримку фінансового забезпечення програм розвитку сільських територій та сільськогосподарського виробництва, захищали інтереси національного товаровиробника. Для цього державна фінансова підтримка має бути достатньою й ефективною. Але в умовах дефіциту бюджету, викликаного, перш за все, світовою фінансово – економічною кризою, державну бюджетну підтримку галузі важко здійснювати буде важко. Тому, головною умовою виходу з аграрної кризи є стабілізація фінансового ринку, повернення кредитоспроможності банкам та економічних процесів, що є умовою фінансової стійкості держави.

Література.

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств. К.: КНЕУ, 2004 – 456 С.
2. Дем'яненко М.Я. // Державна підтримка як фактор забезпечення конкурентоспроможного аграрного виробництва Економіка АПК, 2009, №9 – с.3-5
3. Саблук П.Т., Дем'яненко М.Я. Фінансово – кредитні відносини в АПК. К., 1996- С.158.

Науковий керівник – старший викладач Куцина Л.В.